

**Novela zákona č. 250/2000 Sb., o
rozpočtových pravidlech územních
rozpočtů**

Ing. Zdeněk Studeník,

09. 04. 2015

Program

1. Změna rozpočtových pravidel účinná od 20. 2. 2015
2. Vliv této změny na peněžní toky mezi Poskytovatelem (městem) a příjemci dotací (resp. půjček)
3. Související práva a povinnosti samospráv v souvislosti s přijetím novely
4. Další změny v souvislosti s přijetím novely
5. Tvorba Programu poskytování dotací a návratných finančních výpomocí

Změna rozpočtových pravidel územních rozpočtů zákonem č. 24/2015 Sb.

Dne 5. 2. 2015 vyšla ve Sbírce zákonů novela, která změnila zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, což podstatným způsobem ovlivní pravidla pro peněžní toky mezi Městem a příjemci dotací či návratných finančních výpomocí.

Co vlastně tato novela změnil

- novela změnila nejen zákon č. 250/2000 Sb., do kterého podstatným způsobem zasáhla, ale také některá ustanovení
- zákona č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení), zákona č. 129/2000 Sb. o krajích (krajské zřízení) a zákona č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze,
- účinnost novely je uvedena v zákoně 1. ledna 2015, ale skutečně účinná je novela až patnáctým dnem ode dne vyhlášení, tzn. 20. 2. 2015 (není možná retroaktivita),

Důležité pro územně samosprávné celky je:

- zejména ustanovení § 10a až 10d, kde se nově vymezují pravidla pro **Dotace a návratnou finanční výpomoc**, což zásadním způsobem podmínky pro poskytování jiným právním subjektům ,
- ustanovení § 22 (Porušení rozpočtové kázně) a § 22a (Správní delikty) a
- pro příspěvkové organizace mj. zejm. ustanovení § 37b (Předchozí souhlas)

Co stanoví § 10a zákona /1.

- poskytovatelem je ÚSC, městská část hl. města Prahy, svazek obcí nebo RR regionu soudržnosti,
- **dotací jsou peněžní prostředky poskytnuté** z rozpočtu ÚSC, atd.. (viz výše) právnické nebo fyzické osobě na stanovený účel, s výjimkou příspěvku příspěvkovým organizacím,
- návratnou finanční výpomocí pen. prostředky poskytnuté **bezúročně** z rozpočtu ÚSC, atd.. (viz výše) práv. nebo fyz. osobě na stanovený účel, které je povinen vrátit do rozpočtu poskytovatele ve stanovené lhůtě,
- **finančním vypořádáním dotace** je přehled o **čerpání a použití** poskytnutých peněžních prostředků a o vrácení nepoužitých peněžních prostředků do rozpočtu poskytovatele,

Co stanoví § 10a zákona /2.

- finančním vypořádáním **návratné finanční výpomoci** přehled o čerpání a použití poskytnutých peněžních prostředků a o jejich vrácení do rozpočtu poskytovatele,
- **programem pro poskytování dotací nebo návratných** finančních výpomocí (dále jen „program“) souhrn věcných, časových a finančních podmínek podpory účelu určeného poskytovatelem v programu.
- **dotace nebo návratná finanční výpomoc** se poskytuje **na účel určený poskytovatelem v programu**, na jiný účel určený žadatelem v žádosti nebo na účel stanovený zvláštním právním předpisem. Na dotaci nebo návratnou finanční výpomoc **není právní nárok**, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

Co stanoví § 10a zákona /3.

- Dotaci nebo návratnou finanční výpomoc, lze poskytnout na základě žádosti o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci *prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy* (dále jen „žádost“), popřípadě na základě povinnosti vyplývající ze zvláštního právního předpisu; žádost obsahuje alespoň:
 - je-li žadatel fyzickou osobou - jméno a příjmení, dat. nar., adresu bydliště žadatele o dotaci (návratné finanční výpomoci) a
 - je-li tato fyzická osoba podnikatelem i IČ osoby, bylo-li přiděleno, nebo
 - je-li žadatel právnickou osobou, název, popř. obchodní firmu, sídlo a IČ osoby, bylo-li přiděleno,
 - požadovanou částku,
 - účel, na který žadatel chce dotaci nebo návratnou finanční výpomoc použít,

Co stanoví § 10a zákona /4.

- dobu, v níž má být dosaženo účelu, u návratné finanční výpomoci i lhůty pro vrácení poskytnutí peněžních prostředků a výši jednotlivých splátek,
- odůvodnění žádosti,
- je-li žadatel právnickou osobou, identifikaci
 - osob zastupujících právnickou osobu s uvedením právního důvodu zastoupení,
 - osob s podílem v této právnické osobě,
 - osob, v nichž má přímý podíl, a o výši tohoto podílu,
- seznam případných příloh žádosti,
- den vyhotovení žádosti a podpis osoby zastupující žadatele, v případě zastoupení na základě plné moci i plnou moc.

Nevyhoví-li poskytovatel žádosti, sdělí bezodkladně žadateli, že žádosti nebylo vyhověno a důvod nevyhovění.

Co stanoví § 10a zákona /5.

Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné výpomoci obsahuje alespoň

- *název, sídlo, identifikační číslo poskytovatele dotace* nebo návratné finanční výpomoci,
- *jméno a příjmení*, datum narození a adresu bydliště, je-li příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci fyzickou osobou, a je-li tato fyzická osoba podnikatelem, také *identifikační číslo osoby*, bylo-li přiděleno, nebo, je-li příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci *právníckou osobou*, název, popřípadě obchodní firmu, *sídlo a identifikační číslo osoby*, bylo-li přiděleno,
- *číslo bankovního účtu poskytovatele a příjemce dotace* nebo návratné finanční výpomoci, nebo způsob, jakým budou prostředky poskytnuty,

Co stanoví § 10a zákona /6.

Veřejnoprávní smlouva obsahuje dále alespoň

- *poskytovanou částku* nebo částku, *do jejíž výše může být* dotace nebo návratná finanční výpomoc *poskytnuta*;
- u dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž součástí jsou peněžní prostředky kryté ze *státního rozpočtu*, z *rozpočtu státního fondu* nebo z *Národního fondu*, *výši* takových peněžních prostředků *a zdroj* jejich krytí;
- u dotace, která *není* poskytována *jednorázově*, *výši* jednotlivých *částek* nebo *způsob* jejich *stanovení* a *termíny* jejich *poskytnutí*,
- *účel*, na který jsou poskytované peněžní prostředky určeny,
- *dobu*, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,
- *u návratné finanční výpomoci lhůty* pro *navrácení* poskytnutých peněžních prostředků *a výši* jednotlivých *splátek*,
- *podmínky*, které je *příjemce povinen* při použití peněžních prostředků *splnit*,

Co stanoví § 10a zákona /7.

Veřejnoprávní smlouva obsahuje také alespoň

- případně *další podmínky* související s účelem, na něž byly peněžní prostředky poskytnuty, které je *příjemce povinen dodržet*,
- *dobu pro předložení finančního vypořádání* dotace nebo návratné finanční výpomoci a *číslo účtu, na který mají být nepoužité peněžní prostředky* nebo návratná finanční výpomoc *vráceny*,
- *je-li příjemcem* dotace nebo návratné finanční výpomoci *právnícká osoba*, *povinnosti* příjemce v případě *přeměny nebo zrušení právnické osoby s likvidací*,
- *den podpisu* smlouvy smluvními stranami a jejich podpisy.

Co stanoví § 10a zákona /8.

- *Ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace lze vymezit podmínky, jejichž porušení bude považováno za méně závažné, za které se uloží odvod za porušení rozpočtové kázně nižší, než odpovídá výši neoprávněně použitých nebo zadržovaných peněžních prostředků,*
- *Ve veřejnoprávní smlouvě se zde pro stanovení nižšího odvodu uvede pevná částka, procento nebo procentní rozmezí, v jehož rámci bude odvod stanoven. Procento nebo rozmezí se stanoví z poskytnutých prostředků, kdy s jejichž užitím došlo k porušení rozp. kázně.*
- *Podmínky poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž součástí jsou peněžní prostředky, které poskytovatel dotace nebo návratné finanční výpomoci obdržel ze státního rozpočtu, z rozpočtu státního fondu nebo z Národního fondu, musí být v souladu s podmínkami, za kterých byly poskytovateli dotace nebo návratné finanční výpomoci peněžní prostředky poskytnuty.*

Co stanoví § 10a zákona /9.

Ve *veřejnoprávní smlouvě* o poskytnutí dotace může poskytovatel stanovit výdaje nebo náklady, *jejichž výše nemusí být prokazována*, a které budou *vyúčtovány paušál. částkou*; paušální výdaje nebo náklady se stanoví:

- *procentem* ze skutečně vynaložených a prokázaných, poskytovatelem stanovených výdajů nebo nákladů,
- na základě poskytovatelem *stanovených jednotkových nákladů*, nebo
- *jako pevná částka* pokrývající veškeré výdaje nebo náklady nebo jejich část.

Kdo řeší spory z právních poměrů při poskytnutí dotace nebo fin. výpomoci podle správního řádu (§ 10b zákona):

- **Ministerstvo financí (MF)**, když je jednou smluvní stranou **kraj**, svazek obcí (pokud je v něm hl. m. Praha), Regionální rada regionu soudržnosti,
- **Krajský úřad** v přenesené působnosti, když je smluvní stranou **obec**, svazek obcí (bez hl. m. Prahy),
- **Magistrát hl. m. Prahy** v přen. působnosti, když je jednou smluvní stranou městská část hl. města Prahy

Proti jejich rozhodnutí vydanému **nelze** podat odvolání ani rozklad. **MF** plní úkoly nadřízeného správního orgánu **krajských úřadů** a **Magistrátu hl. m. Prahy** ve vztahu k povinnostem uvedeným ve druhé a třetí odrážce.

Program poskytování dotací a finančních výpomocí (§ 10c zákona)

- **Poskytovatel zveřejní program na své úřední desce způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději 30 dnů před počátkem lhůty pro podání žádosti.**
- **Svazek obcí, zveřejní program na úředních deskách členských obcí způsobem umožňujícím dálkový přístup nejpozději 30 dnů před počátkem lhůty pro podání žádosti.**
- **Program se zveřejňuje min. po dobu 90 dnů ode dne zveřejnění.**

Program poskytování dotací a finančních výpomocí (§ 10c zák.) obsahuje minimálně

- *účel*, na který mohou být peněžní prostředky poskytnuty,
- *důvody podpory* stanoveného účelu,
- předpokládaný *celkový objem peněžních prostředků vyčleněných v rozpočtu* na podporu stanoveného účelu,
- *maximální výši dotace* nebo *návr. fin. výpomoci* pro jeden případ, nebo *kritéria pro stanovení výše dotace*,
- *okruh* způsobilých *žadatelů*,
- *lhůtu pro podání žádosti*,
- *kritéria pro hodnocení žádosti*,
- *lhůtu pro rozhodnutí* o žádosti,
- *podmínky poskytnutí dotace* nebo *návratných finančních výpomoci*,
- *vzor žádosti*, případně *obsah* jejích *příloh*.

Zveřejňování veřejnopr. smluv o poskytnutí dotace či návr. fin. výpomoci (§ 10d zákona)

- **Poskytovatel** (vyjma svazku obcí) **zveřejní veřejnoprávní smlouvu** o poskytnutí dotace nebo návr. fin. výpomoci **a její dodatky** na své úřední desce způsobem **umožňujícím dálkový přístup do 30 dnů ode dne uzavření smlouvy** nebo jejího dodatku,
- **Veřejnoprávní smlouva** o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci **do výše 50 tisíc Kč** se **nezveřejňuje**, ale
- **pokud uzavřením dodatku** k veřejnopr. smlouvě bude dotace nebo návr. fin. výpomoc **zvýšena nad 50 tisíc Kč**, poskytovatel **zveřejní veřejnopr. smlouvu a její dodatek tak**, jak je uvedeno v první odrážce do 30 dnů ode dne uzavření dodatku,

Veřejnoprávní smlouva včetně dodatků musí být zveřejněna nejméně po dobu 3 let ode dne zveřejnění.

Obsah veřejnoprávních smluv o poskytnutí dotace či návr. fin. výpomoci (§ 10d zákona)

- *Obsahuje-li* povinně zveřejňovaná veřejnoprávní smlouva nebo její dodatek informace, které jsou podle zvláštního právního předpisu vyloučeny ze zpřístupnění (např. ve smyslu zákona č. 101/2000 Sb.), *zveřejní se* smlouva nebo její dodatek *bez informací vyloučených ze zpřístupnění včetně uvedení důvodu vyloučení*.
- *Ze zveřejnění* jsou vyloučeny údaje, o kterých to stanoví přímo použitelný předpis *Evropské unie*.

Další změny (§ 16 zákona)

Původní znění

- (2) Změny rozpočtu se provádějí rozpočtovými opatřeními, které se evidují podle časové posloupnosti.
- (4) Rozpočtová opatření se uskutečňují povinně, jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku.

Nové znění

- (2) Změna rozpočtu se provádí rozpočtovým opatřením. Rozpočtová opatření se evidují podle časové posloupnosti. Rozpočtová opatření se uskutečňují povinně, a to i jde-li o změny ve finančních vztazích k jinému rozpočtu, o změny závazných ukazatelů vůči jiným osobám nebo jestliže hrozí nebezpečí vzniku rozpočtového schodku.
- (4) Rozpočtové opatření *se provádí před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje. Po provedení rozpočtově nezajištěného výdaje lze rozpočtové opatření provést pouze při živelní pohromě nebo havárii ohrožující životy a majetek, při plnění peněžní povinnosti uložené pravomocným rozhodnutím, při obdržení dotace před koncem kalendářního roku nebo pokud se jedná o finančních prostředky podle § 28 odst. 12.*

Změna u určení na jaké období se dotace (příspěvek) poskytuje (§18 odst. 5)

Upravené znění je:

Územní samosprávný celek a svazek obcí **stanoví** časovou použitelnost dotací nebo příspěvků ze svého rozpočtu jejich příjemcům, a to zpravidla na období do konce rozpočtového roku nebo i do pozdějšího termínu, jestliže to odpovídá účelu poskytnutých peněžních prostředků.

To tedy znamená, že je zde nově **stanovena povinnost**, že poskytovatel musí určit, na jak dlouhou dobu je dotace nebo i příspěvek příspěvkové organizaci, původní text tohoto ustanovení stanovoval možnost stanovení a ne povinnost stanovit.

Změna u porušení rozpočtové kázně (§ 22 zákona)

- (1) Porušením rozpočtové kázně je každé neoprávněné použití nebo zadržetí peněžních prostředků poskytnutých **jako dotace nebo návratná finanční výpomoc** z rozpočtu ÚSC...
- (2) Neoprávněným použitím peněžních prostředků podle odstavce 1 je jejich použití, kterým byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, přímo použitelným předpisem Evropské unie, **veřejnoprávní smlouvou** nebo při poskytnutí **peněžních prostředků podle zvláštního právního předpisu**. **Dnem porušení rozpočtové kázně je den, kdy byly poskytnuté peněžní prostředky neoprávněně použity nebo den jejich připsání na účet příjemce u dotací poskytovaných zpětně.**

Změna u Správních deliktů (§ 22a zákona – odstavec 1)

Odstavec 1) je upraven takto:

Územní samosprávný celek, svazek obcí, městská část hlavního města Prahy nebo Regionální rada regionu soudržnosti se dopustí správního deliktu tím, že

.....

- b) v rozporu s § 10c odst. 1 nezveřejní program,**
- c) v rozporu s § 10d odst. 1 a 2 nezveřejní veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci včetně dodatků,**

.....

Změny zákona u organizací územně samosprávného celku

Změny u fondů příspěvkových organizací
(rezervní fond, fond investic a fond odměn)

Předchozí souhlas

Úprava podle § 37 b – zákon nově zavádí tento paragraf

Změny zákona u organizací územně samosprávného celku/ 1

Předchozí souhlas (§ 37 b)

- Před. souhlas zřizovatele podle tohoto zákona, nebo stanoví-li tak zřizovatel dle § 27 odst. 4, se uděluje vždy pouze pro jedno právní jednání a je jeho součástí, s výjimkou pen. daru účel. neurčeného, k jehož přijetí může udělit před. souhlas společný pro více právních jednání. Není-li před. souhlas udělen, k práv. jednání se nepřihlíží.
- Do doby, než právní jednání nabude účinnosti, *lze předchozí souhlas dodatečně odvolat*, když po jeho udělení vyjdou najevo podstatné skutečnosti pro rozhodnutí o udělení před. souhlasu, které nebyly známy v době rozhodování a měly by na výsledek rozhodnutí podstatný vliv.
- Pokud si zřizovatel příspěvkové organizace vyhradí udělení předchozího souhlasu k nabytí majetku podle § 27 odst. 4, je povinen oznámit tuto skutečnost v Ústředním věstníku České republiky.

Změny zákona u organizací územně samosprávného celku/2

Příspěvkové organizace:

- V § 28 odst. 7 je porušení rozpočtové kázně příspěvkovou organizací rozšířeno o případ, kdy neprovede odvod do rozpočtu zřizovatele v stanovené lhůtě,
- V § 30 odst. 3 je novelou nově stanoveno, že v případě přijatých účelových finančních darů do rezervního fondu se musí použít v souladu s jejich určením od poskytovatele,
- V § 31 se novelou investiční fond přejmenovává na fond investic bez změny v jejím vymezení,
- V § 31 odst. 1 písm. c) byly jako jeho zdroj investiční dotace ze státních fondů rozšířeny o dotace z veřejných rozpočtů, kde se reaguje na to, že řada investičních dotací směřuje z fondů EU,

Změny zákona u organizací územně samosprávného celku/3

Příspěvkové organizace:

- V § 31 odst. 2 písmeno a) je jasně dáno, že fond investic se nepoužije k financování pořízení drobného dlouhodobého majetku (DDHM, DDNM), což nebylo to před novelou samozřejmostí, nyní DDHM i DDNM má být hrazen z provozních prostředků,
- V § 32 odst. 3 se řeší skutečnost, že již od roku 2000 je neúčinné Nařízení vlády č. 48/1995 Sb., kterou se u příspěvkových organizací zřízených ÚSC limitují prostředky na platy. Použití fondu odměn (při překročení mzdových limitů) je vázán na objem stanovený rozhodnutím zřizovatele,
- V § 34 odst. 1 je novelou umožněno, aby návratné finanční výpomoci poskytované zřizovatelem příspěvkové organizaci byly poskytovány déle než do 31. 3. následujícího roku. Zřizovatel může stanovit delší lhůtu (což je důležité u předfinancování dotačních projektů).

Změny jiných zákonů novelou 24/2015 Sb.

- *Změna zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),*
- Změna zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení),
- Změna zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

Důvodem pro změnu je zejména nová skutečnost nastavení systému schvalování veřejnoprávních smluv u všech tří subjektů.

Změna zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech:

Původní znění § 85 písmeno c):

poskytování dotací nad 50.000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí,

Nové znění § 85 písmeno c):

poskytování dotací a návratných finančních výpomocí nad 50.000 Kč v jednotlivém případě fyzickým nebo právnickým osobám a uzavření veřejnoprávních smluv o jejich poskytnutí,

Změna zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zastupitelstvu obce je dále vyhrazeno rozhodování o těchto majetkoprávních úkonech:

Původní znění § 85 písmeno j):

uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, **o poskytnutí dotace**, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,

Nové znění § 85 písmeno j):

uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení,

Přechodné ustanovení v novele zákona č. 24/2015 Sb. a účinnost

- Postup podle § 10d odst. 1 a 2 zák. ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci uzavřené ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, u nichž byla žádost o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Zákon č. 250/2000 Sb. ve znění novely je účinný dnem 20. 2. 2015, s výjimkou § 10d, který nabývá účinnosti dnem 1. 7. 2015.

Děkuji za pozornost